

Oponentský posudek BP Zuzany Dvořákové Život P. Martina Vícha

Předložená BP zaplňuje mezeru v dosavadních publikacích o Martinu Víchovi a přináší první ucelený životopis této osobnosti. Takový životopis by mohl být základem dalšího bádání či naopak shrnutím dílčích prací - předložená BP je kombinací obojího - může se opřít o řadu publikovaných materiálů věnovaných době Martinova věznění a o BP Jany Kovandové podrobně mapující poslední léta jeho života, naproti tomu výklad o období od Martinova narození do konce války a léta osmdesátá se opírá o autorkou záslužně zaznamenané výpovědi pamětníků a nepublikované záznamy jakož i fotografie.. Práce tedy přináší přehled toho, co již bylo porůznu napsáno jinde, jakož i zcela nové informace (v některých případech nové i pro oponenta, jehož život byl s představovanou osobností důvěrně spjat od konce šedesátých let). Práce byla vedena kolegou historikem, což ji odlišilo např. od práce J. Kovandové, kde bylo v popředí hledisko pastoračně-teologické. Seznam publikovaných textů by byl hodnotnější, kdyby autorka usilovala o úplnost - ledacos se dalo dohledat i internetově. Práci celkově hodnotím jako velmi cennou a vytvářející dobré východisko pro další bádání. Kritické výhrady nejsou zásadního rázu (viz níže), jediným zásadním problémem práce je stylistická nepřiměřenost - práce je psána jazykem učitelského výkladu pro školní děti (příklady níže). Předložená BP jistě může být po drobných úpravách vydána jako např. farní publikace a najde vděčné čtenáře, k nimž promluví srozumitelnou řečí; nicméně předložena je ve funkci práce kvalifikační a ta by měla být psána odborným stylem. To samozřejmě není jen problém této autorky, ale řady jejích kolegyň katechetek, a kritika je tedy spíše adresována nám jejich učitelům, že jim rozdíl zbožné katechetické promluvy a objektivizujícího výkladu nejsme schopni objasnit resp. přesvědčit je o jeho významu. S touto jedinou výhradou, ale jinak s vděčností za práci, kterou studentka pro zachování památky této osobnosti vykonala,

práci doporučuji k obhajobě.

Dílčí kritické poznámky a otázky k obhajobě:

- s. 7 - Vysvětlení, že se Martin narodil o 13 let později než jeho bratr, protože otec byl čtyři roky na frontě, je jen částečné a navíc zde podle mého názoru nebylo třeba ani nic vysvětlovat(;
- s.14 - "založil 4. oddíl Junáka" Kde? Oddíly jsou číslovány ve vztahu k určitému středisku!
- s. 14 - Mauglí - nejištěna identita nebo proč uveden jen přezdívkou?
- s. 24 – Řád Tomáše Garrigua Masaryka byl Martinovi udělen za vynikající zásluhy o demokracii a lidská práva, nikoli specifikovaně za tento čin; ten by byl ostatně odměněn jiným vyznamenáním
- s.27n - zde podle mého názoru nesedí letopočty. Kdyby Martin po návratu z Teplic r. 1967 napsal žádost a rok čekal na odpověď, nemohl by už téhož roku nastoupit na Dobrušku, navíc už "v počínajícím jaru". Právě tak je nepřesné tvrzení týkající se Josefa Pavla - do politiky se vrátil jako ministr vnitra až 8. dubna 1968. (Chybné je i tvrzení na s. 22, že se Josef Pavel vrátil do vlasti až v únoru 1948 - byl zde už od r. 1945 a v únoru byl náčelníkem štábu LM.
- s. 29 - opsány dva odstavce zřejmě z nějakého průvodce, bez uvozovek. Citování bez uvozovek je i na jiných místech! (zvláště nevhodně s. 38n)
- s. 30 - Jiří Marek byl obvodním lékařem v Česticích, v tomto smyslu byl "osobním" lékařem M. Vícha. Jako osobního by bylo možno mnohem spíše označit dr. Jindráka z Volenic
- s. 31 pozn. 117 - autorka označuje jako normalizaci 70. a 80. léta, to je evidentně příliš široké vymezení.

- s. 32 - Rudolf Plajner nebyl podle mých vědomostí za komunistů vězněn a v přísném smyslu slova ani za 2. světové války (kdy byl dlouhodoběji zadržen) - nepíše se to ani v hesle na Wikipedii, které autorka cituje - pokud vůbec je vhodné citovat takový pochybný zdroj.
- s. 34 - informaci z Demelovy knihy studentka mylně pochopila. Právě v Čestvicích a na Vacově probíhala výuka náboženství ve škole.
- s. 37 název kapitoly Boj za lidská práva se mi jeví jako nevhodný - Martin se v tomto smyslu neangažoval
- s. 38 - P.Jílek byl v Brandenburku popraven (tak je třeba chápat autorčino tvrzení, že tam zemřel)
- s. 42 - studentka zmiňuje civilní službu V. Lukeše - toto téma jsme v práci o Martinově stáří patrně zcela pominuli. Civilkářů zde ovšem byla řada a někteří byli i značnou zátěží. To není kritika, pouze podnět pro další bádání.

Ke kritice stylu – několik příkladů:

- s. 6 Pátá kapitola, kterou vyprávění pomalu končí, sledujeme devadesátá léta (navíc anakolut!)
- s. 14 Zanechme nyní na chvíli popřevratové Československo a řekněme si pár slov o...
- s. 15 Martina jsme "opustili" ve chvíli, kdy...
- s. 15 Dovolte, prosím, na tomto místě malou sondu
- s.22 Kdo mohl tušit, že ji opravdu využije...
- s. 31 V JZD v Nové Vsi mu půjčili jezírko...
- s. 36 uvádím citaci z projevu, který v archivu v Třeboni vybádal pan profesor Weis

V Domažlicích 12. května 2012

Jaroslav Vokoun